

ชื่อวิทยานิพนธ์	ผลต่อหัวใจและหลอดเลือดของสารสกัดหยาบและสารที่แยกได้จากลูก คัดเกล้าสด
ผู้เขียน	นางสาวรพีพร ขวัญเชื้อ
สาขาวิชา	ชีวเวชศาสตร์
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

คัดเกล้า (*Randia siamensis*) เป็นสมุนไพรที่ใช้ในทางการแพทย์แผนโบราณสำหรับควบคุมความดันโลหิตและสำหรับชักนำให้เกิดการแท้งในคน การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลต่อหัวใจและหลอดเลือดของสารสกัดหยาบด้วย n-butanol จากลูกคัดเกล้าสด (สารสกัดหยาบ) พร้อมทั้งแยกสารที่ออกฤทธิ์ดังกล่าวจากสารสกัดหยาบ ผลต่อหัวใจและหลอดเลือดของสารสกัดหยาบศึกษาในหนูแร้ทปกติและหนูแร้ทที่ได้รับ reserpine มาก่อน ทั้งแบบ *in vivo* ในหนูสลบและแบบ *in vitro* โดยตัดแยกเอาหัวใจห้องบนแบ่งเป็นซีกขวาและซีกซ้าย หลอดเลือด thoracic aorta และหลอดเลือด mesenteric arteries ออกมาศึกษานอกตัว การศึกษาพบว่าสารสกัดหยาบแสดงฤทธิ์ต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด 3 แบบคือ เพิ่มความดันโลหิต เพิ่มอัตราการเต้นของหัวใจ และลดความดันโลหิต สารออกฤทธิ์จากสารสกัดหยาบถูกแยกด้วยวิธี column chromatography แบบต่าง ๆ และ semi-preparative HPLC โดยใช้ bioactive-directed fractionation จนได้สารบริสุทธิ์ การแยกสารสกัดหยาบด้วยวิธีดังกล่าวได้สารชนิดใหม่ 4 ชนิด ได้แก่ pseudoginsenoside-RT₂, -RT₃, -RT₄ และ -RT₅ และสารที่เคยพบมาแล้ว 7 ชนิด ในจำนวนสารดังกล่าวนี้ tyramine เป็นสารที่แสดงฤทธิ์เพิ่มความดันโลหิตและเพิ่มอัตราการเต้นของหัวใจของสารสกัดหยาบ โดย tyramine กระตุ้นให้มีการหลั่งของ catecholamines จากปลายประสาท sympathetic และจาก adrenal medulla แล้ว catecholamines ที่ถูกหลั่งออกมาไปจับกับ α -adrenergic receptors ที่หลอดเลือดทำให้หลอดเลือดหดตัวส่งผลให้เพิ่มความดันโลหิต และไปจับที่ β -adrenergic receptors ที่หัวใจมีผลทำให้เพิ่มอัตราการเต้นของหัวใจ ส่วนผลการลดความดันโลหิตของสารสกัดหยาบจะปรากฏเมื่อสัตว์ทดลองได้รับ phentolamine และ propranolol มาก่อน pseudoginsenoside -RT₁ และ pseudoginsenoside-RP₁ น่าจะเป็นสารที่แสดงฤทธิ์ลดความดันโลหิตของสารสกัดหยาบ โดยสารดังกล่าวออกฤทธิ์โดยตรงที่ resistance vessels ทำให้หลอดเลือดคลายตัวส่งผลให้ความดันโลหิตของสัตว์ทดลองลดลง

Thesis Title	Cardiovascular Effects of Crude Extract and Substance(s) Isolated from Fresh Fruits of <i>Randia siamensis</i>
Author	Miss Rapheeporn Khwanchuea
Major Program	Biomedical Sciences
Academic Year	2006

ABSTRACT

Randia siamensis is used in Thai Traditional medicine for controlling blood pressure and inducing abortion. This study aimed to investigate the cardiovascular effects of a crude n-butanol extract from fresh fruits of *Randia siamensis* and to identify the cardiovascular active substances from the *Randia siamensis* extract. The cardiovascular effects of the *Randia siamensis* extract were studied in normal and reserpinized rats. In each case, studies were made *in vivo* with anesthetized rats and *in vitro* with the isolated left and right atria, the thoracic aorta and the mesenteric arteries. Three different activities on the cardiovascular system were detected, a hypertensive effect, a positive chronotropic effect, and a hypotensive effect. Bioactive constituents of the *Randia siamensis* extract were separated using bioactive-directed fractionation with different chromatography columns and semi-preparative HPLC. 4 new pseudoginsenoside compounds were separated, pseudoginsenoside-RT₂, -RT₃, -RT₄ and -RT₅, together with 7 known compounds. Tyramine was responsible for the hypertensive and positive chronotropic effects of the *Randia siamensis* extract by stimulating release of catecholamines, most likely from the sympathetic nerve terminals and the adrenal medulla. The released catecholamines acting via the α -adrenergic receptors caused vasoconstriction of the vascular system thereby increasing blood pressure, and via the β -adrenergic receptors of the heart to cause the positive chronotropic activity or increase in heart rate. The hypotensive effect of the *Randia siamensis* extract was unmasked when the animals were pretreated with phentolamine and propranolol. It is likely that pseudoginsenoside-RT₁ and pseudoginsenoside-RP₁ were responsible for this effect by acting directly on the resistance vessels and causing vasodilatation, thereby decreasing the blood pressure.